

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 25/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer och till lag om statens helägda aktiebolag som placerar riskfinansiering i kapitalfonder för tidig fas samt till vissa andra lagar som har samband med dem

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 24 september 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer och till lag om statens helägda aktiebolag som placerar riskfinansiering i kapitalfonder för tidig fas samt till vissa andra lagar som har samband med dem (RP 125/2013 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ekonomidirektör Mika Niemelä och industriråd Sakari Immonen, arbets- och näringsministeriet

- direktör Jukka Häyrynen, Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
- förvaltningsdirektör Risto Huopaniemi, Finnvera Abp
- direktör Jouni Hakala, Finlands Industriinvestering Ab
- expert Vesa Vuorenkoski, Akava ry
- finansieringsexpert Tommi Toivola, Finlands Näringsliv rf
- ekonomisk expert Petri Malinen, Företagarna i Finland
- näringschef Antti Aarnio, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

Dessutom har ett skriftligt yttrande lämnats av — Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

PROPOSITIONEN

Syftet med propositionen är att koncentrera den offentliga kapitalplaceringsverksamheten för nyetablerade företag till Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer. Till Tekes uppgifter ska fogas utveckling av kapitalplaceringsmarknaden för företagens tidiga fas.

Samtidigt föreslås det att Tekes namn ändras till Innovationsfinansieringsverket Tekes. Det nya namnet motsvarar bättre Tekes nuvarande verksamhet. På grund av det nya namnet föreslås också ändringar i tre andra lagar.

Dessutom föreslås det att Tekes ska få bilda ett aktiebolag för vissa internationella forsk-

nings- och innovationsprojekt. I lagen om Tekes föreslås också ändringar i bestämmelserna om generaldirektörens beslutanderätt.

Ett aktiebolag ska bildas för statens kapitalplaceringsverksamhet för företag i tidig fas. Om aktiebolaget ska föreskrivas genom lag. Aktiebolaget ska göra placeringar i fonder som investerar i företag i tidig fas. Ägarstyrningen av aktiebolaget ska höra till Tekes uppgifter.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2014, med undantag av lagen om det blivande aktiebolaget, vilken avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionens linje om att staten ska avstå från direktinvesteringar i företag i tidig fas. Motiveringen till det är att staten effektivare kan påverka marknadsutvecklingen genom att fokusera på fondplaceringar. Sådofinansieringsfonden Aloitushasto Vera Oy ska enligt förslaget fortsätta med sin grundinvesteringsverksamhet fram till slutet av 2017 i syfte att säkra kapitalinvesteringarna i nyetablerade företag. Efter 2017 fokuserar Vera Oy enbart på följdinvesteringar och senare på att lösgöra sig från investeringarna. Målet med propositionen är att sporra privata placerare att delta i riskplaceringar i företag i tidig fas. För att främja kapitalplaceringar till marknadsmässiga villkor är det viktigt att uppmuntra till och utveckla mekanismer som stöder lanseringen av nya kapitalplaceringsinstrument. Vid sakkunnigutfrågningarna framfördes delvis motstridiga uppfattningar om hur svårt det i dag är för företagen att få finansiering. Det står likväl klart att de privata kapitalfondernas andel i investeringarna i nyetablerade företag har minskat och att de fonder som gör sådana investeringar har fått svårare att samla in medel. I det rådande ekonomiska läget understryks de offentliga aktörernas roll när det gäller att täcka upp för bristfälligheter i marknadsmekanismen. Den offentliga finansieringens hävstångseffekt är särskilt viktig för företag i tidig utvecklingsfas. De är flest till antalet, men de minst attraktiva objekten för privata placerare till följd av de höga ris-

kerna, beskattningsaspekterna och den svaga likviditeten.

Det aktiebolag för fonder för tidig fas som enligt förslaget ska bildas har möjlighet att använda asymmetriska riskfördelningsmodeller för att skaffa privat kapital: med det avses att bolaget i fråga om enskilda placeringar kan godkänna sämre finansieringsvillkor än privata placerare. Utskottet välkomnar att bestämmelsen uttryckligen tillåter men inte förpliktar bolaget att tillämpa asymmetriska modeller. Det är alltid bolaget självt som avgör om villkoren kan godkännas. Målet är att asymmetrin ska uppmuntra privata placerare till djärvare risktagningar tillsammans med statens riskfinansieringsbolag. I propositionsmotiven betonas det att statens riskfinansieringsbolag vid detta övervägande alltid ska beakta syftet för bolagets verksamhet, dvs. att utveckla kapitalplaceringsbranschen, speciellt med beaktande av nyetablerade företags behov.

Denna placeringsverksamhet genom fonder kompletterar Industriinvesterings placeringar i tillväxtfonder och ger — i den utsträckning bestämmelserna om statligt stöd tillåter — möjlighet att prova nya modeller. Utskottet tillstyrker förslaget men poängterar vikten av att konkurrensneutralitet iaktas när de nya instrumenten införs. I den föreslagna kapitalplaceringsverksamheten är det fråga om en statlig stödåtgärd där ett blivande aktiebolag verkställer en ordning för statligt stöd genom att placera allmänna medel i fonder.

Det är enligt utskottet också befogat att bilda det föreslagna bolaget för skötseln av de uppgifter som anknyter till det internationella forskningssamarbetet. Aktiebolagets verksamhet ska ordnas så att den inte överlappar eller konkurrerar med andra offentliga eller privata aktörers verksamhet.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 22 oktober 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivars /sv (delvis)
Teuvo Hakkarainen /saf
Harri Jaskari /saml (delvis)
Antti Kaikkonen /cent
Johanna Karimäki /gröna
Pia Kauma /saml (delvis)
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)

Jukka Kärnä /sd (delvis)
Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd (delvis)
Jari Myllykoski /vänst (delvis)
Martti Mölsä /saf
Sirpa Paatero /sd (delvis)
Arto Pirttilahti /cent
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.